

Základní nápěvy

I. Začátek hodinek

I.1 První modlitba dne

Podle: *Antiphonale Romanum*, Romae 1912, 3*.

V. Pane, o-tev-ři mé rty, *R.* a má ús-ta tě budou chválit.

I.2 Ostatní hodinky

I.2.1 nápěvy podle *Antiphonale Romanum* (1912)

Podle: *Antiphonale Romanum*, Romae 1912, 1*nn.

k ranním chválám a nešporám nedělí a svátků

V. Bo-že, po - spěš mi na pomoc. *R.* Slyš na-še vo - lá-ní. Slá-va Ot-ci i Sy-nu

i Du-chu sva - té-mu ja - ko by - la na po - čát - ku i ny - ní i vždycky

mimo dobu postní:

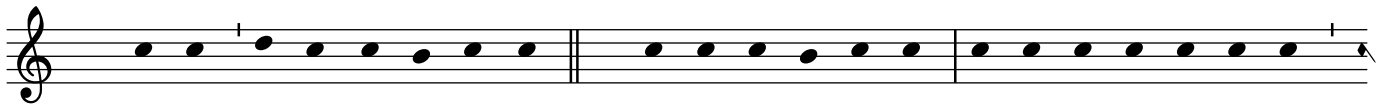
v době postní:

a na vě-ky věků. A - men. A-le-lu - ja. a na vě-ky věků. A - men.

o nedělích a svátcích k hodinkám mimo ranní chvály a nešpory;

o památkách a fériích ke všem hodinkám

V. Bo-že, pospěš mi na pomoc. *R.* Slyš na-še vo - lá-ní. Slá-va Ot-ci i Sy-nu

i Du-chu sva - té - mu ja - ko by - la na po - čát - ku i ny - ní i vždycky

mimo dobu postní:

v době postní:

a na vě-ky věků. Amen. A-le-lu - ja. a na vě-ky věků. A - men.

volitelně k nešporám slavností

V. Bo-že, pospěš mi na po - moc. *R.* Slyš na - še vo - lá - ní.

Slá-va Ot-ci i Sy-nu i Du - chu sva-té - mu ja - ko by-la na po-čát-ku

mimo dobu postní:

i ny - ní i vždycky a na vě-ky věků. Amen. A-le-lu - ja.

I.2.2 nápěvy podle *Antiphonale Monasticum* (1933)

Podle *Antiphonale monasticum*, Parisiis-Tornaci-Romae 1934, s. 1205nn. (Za pro projekt *In adiutorium* určitým způsobem směrodatnou považují tradici římského "sekulárního", tedy ne-mnišského officia; nápěvy podle *Antiphonale Monasticum* jsou tu však uvedeny jako možnost, zejm. proto, že s projektem *In adiutorium* ušly kus cesty a nechci je teď hned zahodit.)

pro všechny hodinky

V. Bo-že, pospěš mi na pomoc. *R.* Slyš na-še vo-lá-ní. Slá-va Ot-ci i Sy-nu

i Du-chu sva - té - mu ja - ko by - la na po - čát - ku i ny - ní i vždycky

mimo dobu postní: *v době postní:*

a na vě-ky věků. Amen. A-le - lu-ja. a na vě-ky vě-ků. Amen.

volitelně pro ranní chvály a nešpory

V. Bo-že, pospěš mi na po - moc. *R.* Slyš na-še vo-lá - ní. Slá-va Ot-ci i Sy-nu

i Du-chu sva - té - mu ja - ko by - la na po - čát - ku i ny - ní i vždycky

mimo dobu postní: *v době postní:*

a na vě-ky věků. A - men. A-le - lu - ja. a na vě-ky vě - ků. A - men.

Základní nápěvy

II. Nápěvy psalmodie

todo

modus I

modus II

modus III

modus IV

modus V

modus VI

modus VII

modus VIII

peregrinus

Základní nápěvy

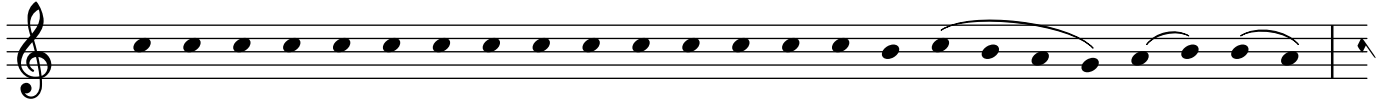
III. Verše

III.1 nápěv s neumou

Podle: *Antiphonale Romanum*, Romae 1912, 27*.

Takto se zpívají verše v modlitbě se čtením mezi psalmodií a prvním čtením, stejně jako v modlitbě uprostřed dne po krátkém čtení.

Melodická ozdoba je na poslední slabice, zcela bez ohledu na slovní přízvuk. Někdo by mohl namítnout, že to je češtině naprosto cizí. Odpovídám, že latině to není vlastní o nic víc. Dále, že i v českém chorálu se melisma na poslední slabice slova zdá být přinejmenším někdy vhodným melodickým označením předělu či závěru (tak alespoň můj hudební cit; viz některé z mých antifon).

℣. Kris-to-va na - u - ka ať je u vás ve své pl - né sí - le:

℞. moudře se na - vzájem po - u - čuj - te a na - po - mí - nej - te.

III.2 slavnostní nápěv

Slavnostní nápěv pro verše s aleluja: Podle: *Antiphonale Romanum*, Romae 1912, 427. (Původně k nešporám nejvýznamnějších svátků. Když dnes nešpory veršík neobsahují, nabízí se použít tento nápěv v modlitbě se čtením zejm. o slavnostech velikonočního cyklu.)

℣. Učední-ci se za-ra-do - va-li, a - le - lu - ja,

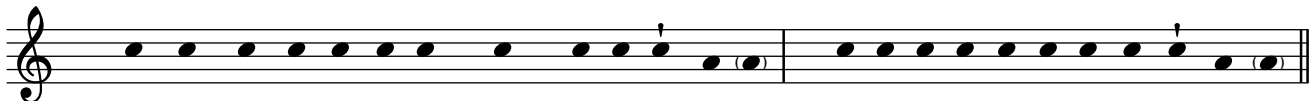

℞. když vi - dě - li Pá - na, a - le - lu - ja.

III.3 prostý nápěv

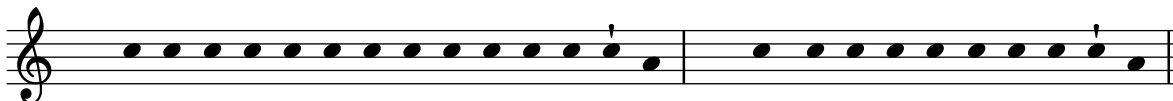
Jednodušší varianta použitelná ad libitum místo nápěvu s neumou.

Pokles z recitační noty po posledním slovním přízvuku. (V posledních slovech jsou z pedagogických důvodů podtržením vyznačeny všechny přízvukné slabiky, pro nápěv veršů je však důležitá vždy ta poslední, která jediná je označena v textech obsažených v antifonáři.)

℣. Nakloň mé srdce, Bože, k svým při - ká - záním, ℞. a budu je věrně zachovávat.

S aleluja:

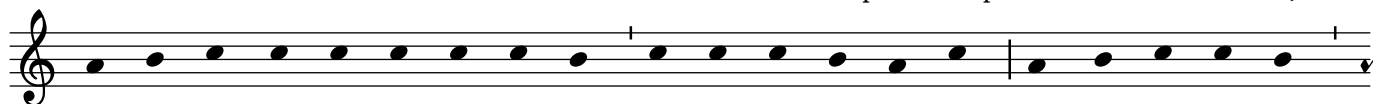

℣. Učední-ci se za-ra-do-va-li, a - le-lu-ja, ℞. když vi-dě-li Pána, a - le-lu-ja.

Základní nápěvy

IV. Otče náš

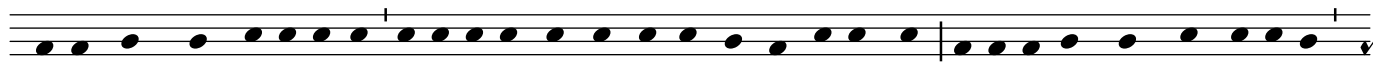
podle Antiphonale Monasticum 1933, 1236.

Ot - če náš, jenž jsi na ne - be-sích, po-svěť se jmé-no tvé. Přijď krá-lov-ství tvé.

Buď vů - le tvá ja - ko v ne-bi, tak i na ze-mi. Chléb náš ve-zdej-ší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim vi-níkům. A ne-ved' nás v pokušení,

a - le zbav nás od zlého.

Základní nápěvy

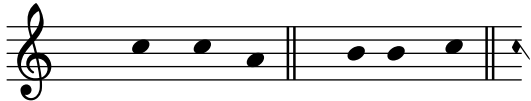
V. Zakončení hodinek

IV.1 Ranní chvály a nešpory

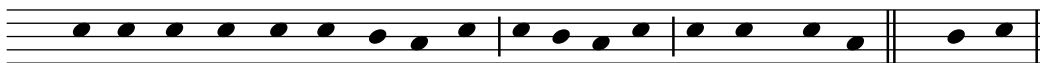
IV.1.1 s knězem nebo jáhnem

Z materiálů české dominikánské provincie:

http://www.op.cz/download/liturgie/initio_tisk.pdf.

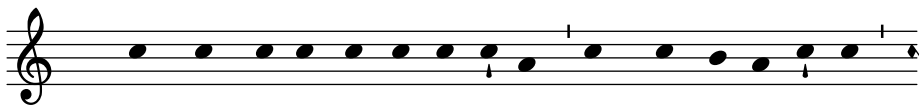
V. Pán s vámi. **R.** I s tebou.

V. Požehnej vás všemohoucí Bůh O-tec i Syn i Duch svatý. **R.** Amen.

IV.1.2 bez ordinovaného služebníka

Podle *Antiphonale Romanum*, Romae 1912, 29*n. (Nápěv absoluce před čteními matutina.)

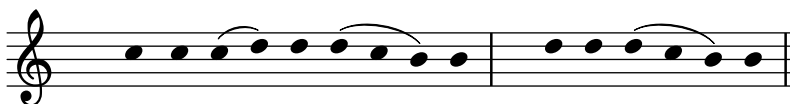
V. Dej nám, Bože, své požehnání, chraň nás všeho zlého,

a doved' nás do ži-vo-ta věčného. **R.** Amen.

IV.2 Modlitba se čtením a modlitba uprostřed dne

Volně podle *Antiphonale Romanum*, Romae 1912, 47*.

V. Dobrořeč - me Pá - nu. **R.** Bohu dí - ky.

Nebo lze použít běžný prostý nápěv veršíku (srov. oddíl III.2):

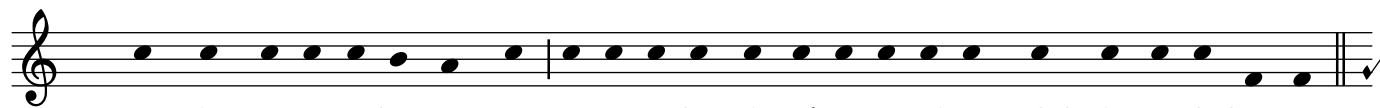

V. Dobrořečme Pánu. **R.** Bohu díky.

IV.3 Kompletář

Verš (poněkud jiného znění) ve stejné funkci závěru hodinky se podle *Antiphonale Romanum* nezpívá, ale recituje - hlubokým hlasem a "protaženě" (snad ve smyslu pomaleji).

Verš téhož znění, ale umístěný na začátku, nikoli na konci kompletáře, se tamtéž notuje takto:

℣. Dej nám, Bože, pokojnou noc, a po-si-luj nás, ať vy-tr-vá me v dobrém až do konce.

℟. Amen.

Základní nápěvy

VI. Te Deum

1. Latinské znění s chorálním nápěvem je např. ve zpěvníku *Mešní zpěvy*, Praha 1989, s. 995.

2. Praxí doloženou v kancionálech z 19. stol. obsahujících části zpívaného officia v národním jazyce je zpívat **Te Deum na jeden z chorálních nápěvů psalmodie** (např. Svatojanský kancionál: na nápěv V.a), jak tomu ostatně vychází vstříc i dělení textu na verše a poloverše v současném vydání českého breviáře. Toto jednoduché řešení může být výhodné pro pěvecky slabší společenství.

3. Adaptace jednoho z tradičních latinských nápěvů pro český text. (Mírně ztrátová - některé melodické ozdoby nebylo lze smysluplně převést; místy je v jednom verši řečeno to, co je v latině rozděleno do dvou. Text je doslovně převzat z českého překladu breviáře, ale dělení na verše je místy upraveno podle latinské předlohy.):

Te Deum laudamus - III.

Bože, te - be chvá - lí-me, * tebe, Pane, vele bíme. Tebe, věčný Ot-če, oslavuje celá země.

Všichni andě-lé, cherubové i serafové, všechny mocné nebeské zá-stupy bez ustání vola-jí:

Sva - tý, Sva - tý, Sva - tý, Pán, Bůh zástupů. Plná jsou nebesa i ze - mě

tvé vznešené slávy. O-sla - vu - je tě sbor tvých a-poštolů, chválí tě velký počet proroků,

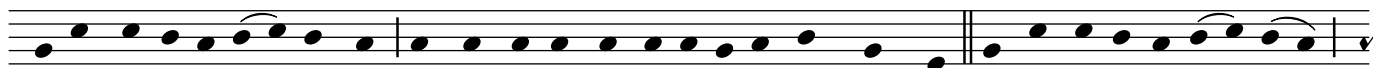
vydává o to-bě svě-dectví zástup mučedníků; a po celém svě - tě vyznává tě tvá církev:

neskona-le ve - lebný, všemohoucí Otče, úc-tyhodný Sy-nu Bo - ží, pravý a je-di-ný,

božský U-tě-ši - te-li, Duchu sva - tý. Kris-te, Králi slávy, tys od věků Syn Boha Otce;

a bys člověka vy - koupil, stal ses člověkem a narodil ses z Panny; zlomil jsi osten smr - ti

a o - tevřel vě-ří-cím nebe; se-díš po Ot-co-vě pra - vi-ci a máš ú-část na je-ho slávě.

Vě-ří-me, že přijdeš soudit, a pro-to tě pro-sí-me: přispěj na pomoc svým služeb-níkům,

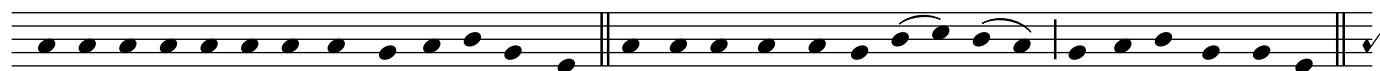
vždyť jsi je vykoupil svou předrahou krví; dej, ať se ra-du-jí s tvými svatými ve věčné slá - vě.

¶ Zachraň, Pane, svůj lid a žehnej svému dě - dic - tví, ved' ho a stále po - zve - dej.

Každý den tě budeme ve-le-bit a chválit tvé jméno po všechny věky. Pomáhej nám i dnes,

ať se ne-dostaneme do podru-čí hříchu. Smiluj se nad námi, Pa - ne, smiluj se nad námi.

Ať spočine na nás tvé milo-srdenství, jak doufáme v tebe. Pa-ne, k tobě se u - tí - ká - me,

ať ne - jsme zahanbe-ni na vě - ky.

¶ *Poslední část se může vynechat.*

Základní nápěvy

VII. Závěrečné mariánské antifony

VI.1 Přiřazení antifon liturgickým dobám

1. Platné *Uspořádání Denní modlitby církve* (viz breviář) užívání závěrečných mariánských antifon vzhledem k liturgickým dobám nijak neomezuje. ("Použije se některá ze závěrečných mariánských antifon."). Jediné závazné ustanovení určuje, aby se v době velikonoční vždy zpívala antifona *Regina caeli* (*Všeobecný úvod k Denní modlitbě církve* , odst. 92).

2. Dříve platné přiřazení bylo: *Alma Redemptoris Mater* od prvních nešpor 1. adventní neděle do 2. nešpor Uvedení Páně do chrámu. *Ave, Regina caelorum* od 2. nešpor Uvedení Páně do chrámu do kompletáře středy Svatého týdne. *Regina caeli* od kompletáře Zmrtvýchvstání Páně do kompletáře v pátek po Soslání Ducha svatého. *Salve regina* od prvních nešpor Nejsvětější Trojice do nony v sobotu před 1. nedělí adventní.

3. S ohledem na mezitím provedené změny v uspořádání liturgického roku lze doporučit následující schéma:

Alma Redemptoris Mater v době adventní a vánoční, příp. pak ještě dále v liturgickém mezidobí až do Uvedení Páně do chrámu včetně.

Ave, Regina caelorum od začátku liturgického mezidobí nebo od dne následujícího po Uvedení Páně do chrámu do středy Svatého týdne včetně.

Regina caeli od kompletáře Zmrtvýchvstání Páně do Soslání Ducha svatého.

Salve regina od pondělí po Soslání Ducha svatého do pátku před 1. nedělí adventní.

VI.2 Zdroje nápěvů

1. Latinské znění s chorálními nápěvy je mj. ve zpěvníku *Mešní zpěvy* , Praha 1989, s. 1000nn. Dále ve zpěvníku *Denní modlitba církve. Hymny* , Praha 1989, s. 366nn.

2. Latinské znění s bohatšími a náročnějšími chorálními nápěvy: např. *Antiphonale Romanum* , Romae 1912, s. 54nn.

3. České písně oficiálně schválené jako závěrečné mariánské antifony jsou ve zpěvníku *Denní modlitba církve. Hymny* , Praha 1989, s. 363nn.

4. České překlady závěrečných mariánských antifon zhudebnil J. Olejník. Jedna je v Jednotném kancionálu v závěru kompletáře (č. 089); všechny jsou v Olejníkově autografu tohoto kompletáře, který je oscanovaný ke stažení na stránkách <http://breviar.ic.cz> .

5. Starší zpracování českých překladů mariánských antifon obsahuje např. *Český kancionál* , Praha 1921, s. 565nn. Ostatní kancionály obsahující překlad částí oficia do národního jazyka obvykle ve funkci závěrečných mariánských antifon mají strofické písně, které jsou vůči původním latinským antifonám ve vztahu velice volného překladu.

datum: 07.02.2021

licence: Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported

projekt: In adiutorium - noty k liturgii hodin (<http://www.inadiutorium.cz>)

sazba programem LilyPond 2.19.83 (<http://lilypond.org>)